Veli-Pekka Viljanen

HE 39/2021 vp laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta

Eduskunnan perustuslakivaliokunta 30.3.2021

1. Arvioinnin lähtökohtia

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta. Laki säädettäisiin perustuslain 23 §:n tarkoittamana tilapäisenä poikkeuksena perusoikeuksista. Laki olisi voimassa 14.5.2021 saakka.

Lain 2 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi hyvin pitkälle menevistä liikkumis- ja oleskelurajoituksista, itse asiassa kyse on liikkumiskielloista. Henkilön liikkuminen ja oleskelu muualla kuin hänen kotikunnassaan olevassa asuinpaikassa tai muussa siihen rinnastuvassa asuinpaikassa kiellettäisiin niiden kuntien alueella, joilla kielto on välttämätön vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaavan hyvin laajalle levinneen vaarallisen tartuntatautidin leviämisen estämiseksi. Kielto koskisi ”poistumista asuinpaikalla olevan kiinteistön suljetusta tai rajatusta pihapiiristä”.

Liikkumiskiellon soveltamisalueelle kuuluvat kunnat sekä niiden muodostamat alueet määritettäisiin lain 2 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella, joka voitaisiin antaa enintään 21 vuorokaudeksi. Asetuksen voimassaoloaikaa voitaisiin jatkaa enintään 21 vuorokautta kerrallaan.

Lain 3 §:ään sisältyy pitkähkö, varsin kasuistinen luettelo poikkeuksista liikkumisrajoituksiin. Periaatteena siis olisi, että valtioneuvoston asetuksella määrätyissä kunnissa olisi liikkuminen asuinpaikan suljetun tai rajatun pihapiirin alueella kielletty, ellei liikkuminen olisi erikseen sallittu lain poikkeusluettelon perusteella.

Lisäksi 2 §:n 4 momenttiin sisältyisi kyseisellä alueella liikkuviin vuonna 2007 tai sitä ennen syntyneisiin kohdistuva velvoite käyttää kasvomaskia tai hengityssuojainta sisätiloissa ja liikennevälineissä, joissa on muita kuin samaan talouteen kuuluvia henkilöitä.

Ehdotukset puuttuisivat hyvin merkittävällä tavalla useisiin perustuslaissa turvattuihin perusoikeuksiin. Tällaisia olisivat ainakin liikkumisvapaus (PL 9 § 1 mom.), kokoontumisvapaus ja mielenosoitusoikeus (PL 13 § 1 mom.), uskonnonvapaus (PL 11 §), yksityiselämän suoja ja siihen sisältyvän perhe-elämän suoja (PL 10 §), itsemääräämisoikeus (PL 7 ja 10 §) ja elinkeinovapaus (PL 18 § 1 mom.). Lisäksi sääntelyä tulee arvioida myös yhdenvertaisuuden ja syrjinnän kiellon näkökulmasta (PL 6 § 1 ja 2 mom.). Puuttuminen edellä mainittuihin perusoikeuksiin on niin tuntuvaa, ettei sitä voida arvioida perusoikeuksien rajoituksina perusoikeuksien yleisten ja erityisten rajoitusedellytysten kannalta, vaan kyse on sellaisista poikkeuksista perusoikeuksiin, joita ei normaalioloissa voida säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Perustuslain 23 § mahdollistaa poikkeusoloissa tietyin edellytyksin tilapäisten poikkeuksien säätämisen perusoikeuksista tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Perustuslain 23 §:n 1 momentin mukaan perusoikeuksista voidaan säätää lailla tai laissa erityisestä syystä säädetyn ja soveltamisalaltaan täsmällisesti rajatun valtuuden nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella sellaisia tilapäisiä poikkeuksia, jotka ovat välttämättömiä Suomeen kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen samoin kuin muiden kansakuntaa vakavasti uhkaavien, laissa säädettyjen poikkeusolojen aikana ja jotka ovat Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia. Lailla on kuitenkin säädettävä tilapäisten poikkeusten perusteet. Perustuslain 23 §:n 2 momentin mukaan tilapäisiä poikkeuksia koskevat valtioneuvoston asetukset on saatettava viipymättä eduskunnan käsiteltäviksi. Eduskunta voi päättää asetusten voimassaolosta.

Perustuslakivaliokunta on tuoreissa lausunnoissaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta katsonut perustuslain 23 §:ssä säädetyn edellytyksen kansakuntaa vakavasti uhkaavista poikkeusoloista täyttyvän (PeVL 6/2021 vp, PeVL 11/2021 vp, kappale 2). Epidemiatilanne ei ole tältä osin olennaisesti muuttunut, joten perustuslain 23 §:n mukaisten kansakuntaa uhkaavien poikkeusolojen voidaan edelleen katsoa olevan olemassa.

2. Poikkeamisen välttämättömyys

Ehdotetun lain tarkoituksena on 1 §:n mukaan suojata väestöä vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaavalta hyvin laajalle levinneeltä vaaralliselta tartuntataudilta rajoittamalla tilapäisesti ihmisten fyysisiä lähikontakteja ja siten pyrkiä estämään yleisvaarallisen covid-19 –tartuntataudin leviäminen sekä turvata terveydenhuollon toimintakyky.

Lakiehdotuksen taustalla on hyvin painavia perusoikeuksiin kiinnittyviä perusteita. Perustuslakivaliokunnan mukaan terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn säilyttäminen nyt meneillään olevan koronavirusepidemian aikana on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta erittäin painava peruste, jolla on yhteys perustuslain 7 §:n 1 momentin julkisen vallan velvollisuuteen turvata jokaisen oikeus elämään ja turvata myös pandemian oloissa jokaiselle riittävät terveyspalvelut sekä edistää väestön terveyttä (perustuslain 19 §:n 3 momentti). Tällainen peruste oikeuttaa valiokunnan mukaan poikkeuksellisen pitkälle meneviä, myös ihmisten perusoikeuksiin puuttuvia viranomaistoimia (esim. PeVL 6/2021 vp, kappale 12).

Perustuslain 23 §:n mukaan säädettävien poikkeusten tulee olla välttämättömiä. Tähän liittyy myös kysymys poikkeusten oikeasuhtaisuudesta.

Esityksen perustelujen mukaan lähiviikkoina on olemassa erittäin vakava ja realistinen uhka, että viranomaisten säännönmukaiset toimivaltuudet eivät riitä estämään epidemian nopeaa ja hallitsematonta leviämistä etenkin osassa Etelä-Suomen kuntia. Tilanne erityisesti Helsingin ja Uudenmaan sekä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiireissä on perustelujen mukaan niin uhkaava, että taudin ilmaantuvuuden kasvaessa nykyisellä vauhdilla sairaanhoidon tarve kasvaa merkittävästi. Mikäli rajoitustoimia ei entisestään ja ennakoivasti tehosteta, on olemassa erittäin vakava uhka terveydenhuollon, erityisesti tehohoidon ylikuormittumiselle Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella ja myös Varsinais-Suomessa, jonka epidemiologinen tilanne on kehittynyt samankaltaisesti. Jos epidemian tilanne jatkuu nykyisenä, voidaan arvioida, että erikoissairaanhoidon kantokyky ylittyy neljän viikon kuluessa 50 – 75 %:n todennäköisyydellä. Tilanteessa on välttämätöntä alueen väestön hengen ja terveyden turvaamiseksi ottaa valtioneuvoston asetuksella käyttöön uusia tehokkaita alueellisia rajoitustoimenpiteitä, jotta ihmisten kontakteja voidaan vähentää ja terveydenhuollon kantokyky turvata (HE, s. 31). Hallituksen esityksen tilannearvio perustuu THL:n epidemiologiselle tilannearviolle ja mallinnoksille tautitilanteen etenemisestä erilaisissa rajoitusvaihtoehdoissa (ks. erit. 38-45).

Epidemiologinen tilannearvio perustelee sinänsä pitkälle menevien perusoikeuksiin tehtävien tilapäisten poikkeusten säätämistä. Ehdotettujen liikkumiskieltojen säätämisen välttämättömyys edellyttää kuitenkin sitä, että juuri niiden avulla päästään tavoiteltuun taudin leviämisen tehokkaaseen estämiseen. Esityksen perustelujen mukaan voimassa olevat rajoitustoimet vähentävät ihmisten välisiä kontakteja, mutta eivät vähennä vielä seuraavissa ympäristöissä ja tilanteissa tapahtuvia fyysisiä kontakteja: erilaiset yksityiset tilaisuudet, asiointi vähittäiskaupan liikkeissä ja palveluliikkeissä sekä harrastustoiminnassa, uskonnolliset kokoontumiset,

työpaikat, joissa tehdään läsnätyötä sekä vieras- ja kausityöntekijöiden sekä opiskelijoiden yhteismajoitukset. Perustelujen mukaan muut kohtaamiset ja tilaisuudet (ml. suuret perhejuhlat, uskonnolliset tilaisuudet) muodostivat viikolla 10 jo yli 50 % muista tunnistetuista tartunnanlähteistä, jos sanassa taloudessa tapahtuvat tartunnat jätettiin huomiotta (HE, s. 27-28).

Hallituksen esityksen perustelujen sekä asiasta julkisuudessa käydyn keskustelun perusteella lakiehdotuksen odotetaan voimaan tulleessaan estävän nimenomaan taudin leviämistä yksityisissä tilaisuuksissa ja uskonnollisissa kokoontumisissa, joihin osallistuu suuri määrä ihmisiä ja joihin tartuntatautilain nykyiset toimivaltuudet eivät ulotu. Tältä osin pidän selvänä, että epidemiologinen tilannekuva perustelee riittävästi kokoontumisrajoitusten kohdistamista myös yksityisten välisiin, epävirallisiin kokoontumisiin ja uskonnollisiin joukkokokoontumisiin.

Perustuslain 23 §:n välttämättömyysvaatimuksen kannalta lakiehdotuksen perusongelma on, että siinä pyritään edellä mainittujen kokoontumisten ja tapaamisten rajoittamiseen välillisesti kieltämällä kaikkien ihmisten liikkumista asetuksessa määrätyllä alueella asuinpaikkansa ulkopuolella. Näin rajoitusten piiriin tulee runsaasti toimintaa, joka on koronavirusepidemian leviämisen kannalta vaaratonta tai ainakin vaikutuksiltaan marginaalista. Tämä perustelee nähdäkseni lakiehdotuksen kohdentumisen uudelleen arviointia niin, että se ensisijaisesti rajoittaisi henkilöiden osallistumista joukkotilaisuuksiin tai useiden henkilöiden tapaamisiin. Tällaisenaan lakiehdotus ei nähdäkseni kaikilta osin täytä välttämättömyysvaatimusta. Vähintään tulee lakiehdotusta tarkistaa niin, että sen 3 §:n sisältämää poikkeusluetteloa täydentämällä varmistetaan, ettei liikkumiskiellon piiriin tule sellaista henkilöiden liikkumista ja oleskelua, jonka kieltämisellä ei ole olennaista vaikutusta lain tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

3. Asetuksenantovaltuuden täsmentäminen

Lakiehdotuksen 3 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään 1 momentissa tarkoitetuista kunnista sekä niiden muodostamista alueista, joissa liikkumiskielto olisi voimassa. Pykälän 3 momentin mukaan alueiden määrittelyssä on otettava huomioon virustartunnan ilmaantuvuus ja tartuntojen kehityssuunta alueella; tartunnanlähteiden selvittämisen onnistuminen alueella; alueellinen ennuste sairaala- ja tehohoidon tulevasta tarpeesta; sekä kunnan väestötiheys ja asema jonkin asiointi- ja työssäkäyntialueen osana.

Perustuslain 23 § mahdollistaa sinänsä tilapäisistä poikkeuksista säätämisen lain ohella myös ”laissa erityisestä syystä säädetyn ja soveltamisalaltaan täsmällisen rajatun valtuuden nojalla

annettavalla valtioneuvoston asetuksella”. Lailla on kuitenkin säädettävä tilapäisten poikkeusten perusteet.

Lakiehdotus määrittelee liikkumiskieltojen alueelliseksi soveltamisalaksi niiden kuntien alueet, joilla kielto on välttämätön vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaavan hyvin laajalle levinneen vaarallisen kulkutaudin leviämisen estämiseksi (2 § 1 mom.). Soveltamisalan määrittely tämän yleisen kriteerin pohjalta jää valtioneuvoston asetuksella tehtäväksi. Lakiehdotuksen 3 §:n 3 momentissa mainitaan yleisiä kriteerejä, jotka tulee ottaa huomioon kieltojen alueellista soveltamisalaa määritettäessä. Laissa ei kuitenkaan mitenkään täsmennetä, milloin alueelle voidaan asettaa valtioneuvoston asetuksella liikkumiskielto.

Pidän näin laajaa asetuksenantovaltuutta ongelmallisena, kun otetaan huomioon perustuslain 23 §:n asetuksenantovallan käytölle asettamat rajat, erityisesti sen, että lailla on aina säädettävä tilapäisten poikkeusten perusteet. Tällaisiin perusteisiin katson kuuluvan liikkumiskiellon alueellisen soveltamisalan rajaamisen niin, että asetuksenantajalle ei jää merkittävää harkintavaltaa asiassa. Tämä edellyttää, että laissa määritellään tarkemmin kriteerit, joiden tulee täyttyä, että liikkumiskielto voidaan säätää voimaan kunnan alueella valtioneuvoston asetuksella. En pidä tältä osin riittävänä 3 momentin listausta arvioinnissa huomioon otettavista seikoista, kun laissa ei tarkemmin yksilöidä kriteerien merkitystä.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan tarve liikkumiskielloille on olemassa erityisesti pääkaupunkiseudun kunnissa (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) sekä Turussa. Tällainen soveltamisalarajaus liikkumisrajoituksille vaikuttaa sinänsä epidemiologisesti perustellulta. En näe periaatteellista estettä myöskään sille, että liikkumisrajoitusten soveltamisala määriteltäisiin jo laissa koskemaan nimenomaan kyseisiä kuntia. Joka tapauksessa liikkumiskiellon alueellisen soveltamisalan kriteerit tulee ilmaista laissa mahdollisimman täsmällisesti.

Kiinnitän tässä yhteydessä huomiota siihen, että 2 §:n 2 momentin mukaan asetuksen voimassaoloaikaa voitaisiin jatkaa enintään 21 vuorokautta kerrallaan. Tältä osin on otettava huomioon, että laki itsessään on ehdotettu olemaan voimassa vain 14.5.2021 asti. Siten asetuksen voimassaoloajan jatkaminen 21 vuorokaudeksi ensimmäisen voimassaoloajan jälkeen ylittäisi itse lain voimassaoloajan. Laissa ei voida antaa asetuksenantovaltuutta valtioneuvostolle pidemmäksi aikaa kuin itse laki on voimassa.

3. Poikkeukset liikkumisrajoituksiin

Lain 3 § sisältää yksityiskohtaisen, luonteeltaan varsin kasuistisen luettelon poikkeuksista liikkumisrajoituksiin. Poikkeusluettelon kasuistisuuden ongelma on se, että luettelo jättää mahdollisesti ottamatta huomioon vastaavan kaltaisia tilanteita, jotka olisi aivan yhtä painavin perustein perusteltua jättää liikkumiskieltojen ulkopuolelle. Omaksutun lainsäädäntötekniikan ongelmana on, että lähtökohtana on kaiken liikkumisen kieltäminen ja sallittu liikkuminen on lähtökohtaisesti poikkeus pääsäännöstä. Oikeusvaltiossa sääntelytapa olisi perusteltua muotoilla toisinpäin eli kieltää vain sellainen liikkuminen, jota ei katsota perustelluksi, jolloin ei olisi tarvetta pitkiin poikkeuslistauksiin.

Kasuistinen poikkeusluettelo ei nykymuodossaan ole myöskään perusoikeuksien kannalta ongelmaton. Erityisen ongelmallisena pidän 3 §:n poikkeusluettelon 8 kohdan loppuosaa, jonka mukaan liikkuminen on sallittua, jos liikkuminen on ”välttämätöntä” ”vakiintuneen parisuhteen” vuoksi.

Muotoilu on ongelmallinen jo lain tavoitteiden näkökulmasta. Perustelujen mukaan rajoitustoimien kautta vähennetään erityisesti yksityiselämän oman välittömän lähipiirin ulkopuolelle sijoittuvia fyysisiä kontakteja. Epidemiologisesti rajoituksen tarkoitus on hallitsemattomasti kiertävän viruksen eristäminen pieniin yhteisöihin, joiden väliset linkit katkaistaan silloin, kun virus liikkuu väestössä niin laajasti, ettei tartuntatoimia pystytä kohdentamaan yksilökohtaisesti (HE, s. 26).

Poikkeuksen rajaaminen tältä osin vakiintuneisiin parisuhteisiin ei ota huomioon ihmisten erilaisia perhetilanteita ja esimerkiksi yksin asuvien tarvetta läheiskontakteihin. Juuri yksin asuvat ovat niitä, jotka joutuvat eniten kärsimään liikkumisrajoituksista aiheutuvista henkilökontaktien vähenemisestä. Perustuslaissa turvatun yksityiselämän suojan keskeiseen sisältöön kuuluu yksilön oikeus vapaasti solmia ja ylläpitää suhteita muihin ihmisiin (HE 309/1993 vp, s. 53). Euroopan ihmisoikeussopimuksen soveltamiskäytännössä sopimuksen 8 artiklan perhe-elämän suojan piiriin on katsottu ”vakiintuneen parisuhteen” ohella kuuluvan monenlaisia muitakin läheissuhteita, kuten esimerkiksi aikuisten lasten perheyhteys vanhempiinsa ja sisariinsa sekä isovanhempien suhde lastenlapsiinsa (ks. esim. Pellonpää ym., Euroopan ihmisoikeussopimus, 2018, s. 808 ss.). Suojattavien perhesuhteiden rajoittaminen esimerkiksi samassa taloudessa asuviin on ongelmallista. Myöskään parisuhteen vakiintuneisuuden ei pitäisi voida määrittää liikkumisen sallittua rajaa. Huomautan tässä yhteydessä siitä, että perustuslain 6 §:n 2 momentti kieltää asettamasta ketään eri asemaan ilman hyväksyttävää perustetta perhesuhteiden

perusteella (ks. HE 309/1993 vp, s. 44). Mielestäni vakiintuneiden parisuhteiden asettamiselle liikkumisvapauden näkökulmasta eri asemaan muihin parisuhteisiin ja yksin asuvien henkilöiden lähisuhteisiin nähden ei tässä yhteydessä ole esitetty hyväksyttävää perustetta. Pidän myös absurdina vakiintuneen parisuhteenkin osalta poikkeuksen kytkemistä välttämättömyysvaatimukseen.

Lakiehdotuksen 2 §:n poikkeusluetteloon sisältyy 1 kohtana välttämättömyys elintarvikkeiden, ruoan, lääkkeiden, polttoaineen tai muiden näihin merkitykseltään rinnastettavien henkilökohtaisen elämän kannalta välttämättömien tarvikkeiden hankkimiseksi. Säännös kohtelee elinkeinonharjoittajia eri tavoin esimerkiksi riippuen siitä, onko kyse liikkeestä, jossa myydään elintarvikkeita ja sen ohella muita hyödykkeitä, vai ns. erikoistavarakaupasta, joka on keskittynyt muiden hyödykkeiden myyntiin. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan ehdotus merkitsisi sitä, että merkittävimpien uusien vaikutusten voidaan arvioida kohdistuvan erikoiskaupan vähittäiskauppaan ja henkilökohtaisiin palveluihin sekä jossain määrin henkilöliikenteeseen. Käytännössä tämä johtaisi vähittäiskauppojen ja henkilökohtaisten palveluliikkeiden sulkemiseen kannattamattomina, koska asiakkailta on kielletty tällaisiin liikkeisiin saapuminen (ks. HE, s. 45-47). Tällainen julkisen vallan toimista aiheutuva välillinen vaikutus puuttuu syvällisesti perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvattuun elinkeinovapauteen. Puuttumisen tekee ongelmalliseksi se, että esimerkiksi ns. kivijalkamyymälät eivät ainakaan toistaiseksi ole olleet merkittävä koronaviruksen leviämisväylä. Viittaan tältä osin edellä esittämääni yleiseen tarkasteluun ehdotetun sääntelymallin välttämättömyydestä ja oikeasuhtaisuudesta. On vaikea pitää ongelmattomana sääntelyä, joka käytännössä tekee mahdottomaksi tietyn elinkeinon harjoittamisen ilman, että tästä saadaan vastaavaa hyötyä epidemian leviämisen estämiseksi.

4. Kasvomaskien tai hengityssuojainten käyttöpakko

Lakiehdotuksen 2 §:n 4 momentin mukaan liikkumiskiellon soveltamisalaan kuuluvalla alueella jokaisen vuonna 2007 tai sitä ennen syntyneen on käytettävä kasvomaskia tai hengityssuojainta sisätiloissa ja liikennevälineissä, joissa on muita kuin samaan talouteen kuuluvia henkilöitä.

Perustelujen mukaan kyse on siitä, että ”näissä yleisölle avoimissa tiloissa” on useampia henkilöitä, jotka voivat tartuttaa tai voivat altistua koronavirukselle. Kiinnitän huomiota siihen,

että sisätiloja, joihin käyttöpakko ulottuu, ei ole rajattu säännöstekstissä yleisölle avoimiin sisätiloihin, vaan käyttöpakko kattaa kaikki sisätilat, joissa on muita kuin samaan talouteen kuuluvia henkilöitä. Tämä johtaa esimerkiksi sellaiseen absurdiin tulokseen, että vakiintuneessa parisuhteessa elävät, mutta erillään asuvat henkilöt (ks. 3 § 2 mom. 8 kohta), joutuisivat sisätiloissa, esimerkiksi jommankumman asunnossa, toisensa tavatessaan käyttämään kasvomaskia tai hengityssuojainta. Perustuslain 10 §:n yksityiselämän suojaa koskeva säännös huomioon ottaen lakiehdotusta on tältä osin täsmennettävä siten, että kasvomaskin käyttövelvollisuus rajataan yleisölle avoimiin sisätiloihin.

5. Valvonta

Lakiehdotuksen 5 §:n mukaan lain noudattamista valvoo poliisi. Valvontatoiminnan realistisuuden kannalta olisi tärkeää, että laki olisi mahdollisimman ymmärrettävä ja helposti sovellettava, erityisesti kun otetaan huomioon se, että laki koskisi jokaista sen soveltamisalueella olevaa henkilöä. Tässä suhteessa pidän lakia sisällöltään ja sääntelytavaltaan ongelmallisena. Henkilön on hyvin vaikea ottaa selkoa lakiehdotuksen asettamista velvoitteista, kun otetaan huomioon ehdotettu laaja ja tulkinnanvarainen poikkeusluettelo, joka määrittää yksilön mahdollisuuden liikkua ja oleskella rajoituksen piirissä olevissa kunnissa. Soveltamisen ongelmallisuutta lisää poikkeusluettelossa omaksuttu välttämättömyyskriteeri, joka jo sinänsä edellyttää harkintaa arvioitaessa poikkeuksen soveltamisedellytyksiä yksittäisessä tapauksessa. Paikoin perusteluissa on myös tulkittu poikkeusten alaa normaalikielenkäytöstä etääntyen (esim. alkoholijuomien hankkimisen salliminen, s. 60; yksilöllisen sielunhoidollisen tapaamisen laajentaminen koskemaan uskonnollisia toimituksia, kuten kastetta, s. 64).

Lakiehdotuksen 5 §:n 2 momentin mukaan henkilön on poliisin pyynnöstä annettava selvitys liikkumisensa määränpäästä ja tarkoituksesta sekä hänellä olevasta 3 §:ssä tarkoitetusta perusteesta poiketa tässä laissa säädetyistä rajoituksista. Lakiehdotuksen perusteluissa puhutaan siitä, että henkilöllä tulisi olla ”mukanaan” tällainen selvitys, mikä viittaa jonkinlaiseen dokumentaatioon, joka perustelee henkilön liikkumisoikeutta (HE, s. 66). Pidän tällaista vaatimusta liikkumisrajoituksia koskevan sääntelyn sisältö huomioon ottaen (esim. ulkoilu virkistäytymis- tai kuntoilutarkoituksessa) elämälle vieraana ja myös tarpeettomana ottaen huomioon poliisilain yleiset säännökset poliisin tehtävien hoitamisesta.